

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавський державний аграрний університет
Освітня програма	28386 Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	208 Агроінженерія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Полтавський державний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	28386
Назва ОП	Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	208 Агроінженерія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кириченко Роман Васильович, Стеценко Ірина Ігорівна, Войтік Андрій Володимирович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	06.03.2023 р. – 08.03.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/11293/vidomostisoai.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/11293/programaai.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Експертна група провівши аналіз відомостей самооцінювання та враховуючи інформацію, отримані під час проведення дистанційного етапу акредитаційної експертизи, проаналізувавши докази переконалася в тому, що освітній процес за ОП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» спеціальності 208 «Агроінженерія» за другим рівнем вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті здійснюється відповідно до результатів сучасних вимог ринку праці, досягнень та технічних рішень в даній галузі. В цілому ОП відповідає Критеріям акредитації, є актуальною та враховує стратегію розвитку ЗВО, регіональні особливості та інтереси стейкхолдерів. Цілі та місія освітньо-професійної програми корегуються відповідно до думок науково-педагогічної спільноти, здобувачів та роботодавців регіону. Система внутрішнього моніторингу якості освіти сприяє покращенню результатів надання освітніх послуг. Викладачі, задіяні на ОП, відповідають сучасним науковим та галузевим вимогам, застосовують студентоцентризований підхід до ведення освітньої діяльності.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Серед сильних сторін ОП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» в ПДАУ можна виділити відповідність цілей ОП умовам регіонального ринку праці, залучення всіх зацікавлених сторін до формування ОП та врахування їх побажань. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми. Поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми через залучення здобувачів до роботи в студентських наукових гуртках, що відображається в публікаціях результатів наукових досліджень. Здобувачі, що навчаються за даною ОП мають публікації, які входять до наукометричних баз та патенти на корисну модель. Впроваджені в освітню діяльність чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічної доброчесності, якими вміло користуються різні групи стейкхолдерів. Технологічні рішення, а саме: платформи Moodle, Google Meet, Кабінети викладача та студента АСУ ПДАУ, онлайн-система «Unicheck» сприяють покращенню освітнього процесу ОП. В університеті діє чітка та прозора система конкурсного відбору. Викладачі, які викладають на ОП, мають академічну та професійну кваліфікацію відповідно дисциплінам, які вони викладають. Здобувачі освіти мають всі умови для якісного отримання освітніх, інформаційних, консультативних, організаційних послуг від структурних підрозділів університету та студентського самоврядування. До процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості залучені роботодавці, здобувачі вищої освіти як безпосередньо, так і через органи студентського самоврядування, що підтверджено під час акредитаційної експертизи. Відділом сприяння працевлаштуванню студентів та випускників забезпечується збір, аналіз та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ виявлено ряд слабких сторін та запропоновано рекомендації, які дають можливість удосконалити ОП. Під час проведення експертизи не вдалося з'ясувати, який саме досвід закордонних ЗВО було враховано при розробці ОП. Групі забезпечення при формуванні ОП на 2023-2024 н.р. враховувати досвід закордонних ЗВО (включити до НП окремі сучасні ОК, врахувати зміст дисциплін в ОК даної освітньої програми тощо). Це забезпечить унікальність та інтернаціоналізацію даної ОП. Також, в наступній редакції ОП узгодити запропоновані ЗВО фахові компетентності та програмні результати навчання. На думку роботодавців та здобувачів вони повинні мати більш практичне спрямування і стосуватися сучасних технологій, техніки та автоматизованих систем. Здобувачі освіти висловили бажання стосовно приділення більшої уваги формуванню компетентності «здатність спілкуватися іноземною мовою». Зараз дана компетентність забезпечується лише двома лекціями, які проводяться іноземною мовою: одна в другому семестрі і одна – в третьому. До вересня 2023 року рекомендуємо збільшити кількість занять іноземною мовою (лекції, лабораторно-практичні, семінарські заняття тощо) з кожної ОК. Також, запровадити практику написання та захисту дипломних робіт на іноземній мові до кінця 2023 року. Відповідно до ОП даний ОК відповідає за формування згаданої вище компетентності. Цілі, завдання та зміст виробничої і переддипломної практик майже повністю дублюються. Рекомендуємо до червня 2023 року переглянути мету та зміст кожної з практик, що передбачені навчальним планом, щоб вони не дублювалися та формували відповідні компетентності. Або ж об'єднати дві практики в одну з формуванням загальних цілей та завдань. Залучити роботодавців до даного процесу з врахуванням їх думки. На зустрічі з студентами останні відмітили зацікавленість у проведенні занять професіоналами-практиками з виробництва і виявили бажання до збільшення таких занять. ЕГ рекомендує активніше залучати фахівців з виробництва до проведення занять. Гарною практикою було б створення на початку кожного семестру окремого графіку занять, які будуть проведені виробничниками. Також, рекомендуємо посилити залучення зовнішніх стейкхолдерів до процесу атестації здобувачів, наприклад, проводити спільні апробації досліджень, узгоджувати з фахівцями на місці проведення практики тематики дипломних робіт, включати до складу екзаменаційної комісії роботодавців. Переглянувши відомості самоаналізу (таблиця 2) та інформацію на сайті ЗВО ЕГ встановила, що не всі викладачі, задіяні на ОП, пройшли підвищення кваліфікації, тематика якого відповідала б дисциплінам, що за ними закріплені. Рекомендуємо викладачам, що задіяні на даній ОП пройти в 2023-2024 н.р. відповідне підвищення кваліфікації.

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» спеціальності 208 «Агроінженерія» за другим рівнем вищої освіти в ПДАУ забезпечує підготовку професійних кадрів для аграрних підприємств регіону. Під час проведення онлайн зустрічі з роботодавцями, останні підтвердили зацікавленість у випускниках за даною ОПП. Найбільша потреба є у виробничих аграрних підприємствах та компаніях, що забезпечують технічний сервіс сільськогосподарської техніки. Враховуючи зміст самої ОПП та її освітніх компонентів основна увага приділяється формуванню знань та умінь роботи із сучасними комп'ютеризованими технологіями (ОК 5 та ОК 6), впровадженню сучасних рішень у виробництво (ПРН 22 та ПРН 23, ОК 3 та ОК 7). Відповідно до стратегії розвитку університету (<https://bit.ly/3CdE2m4>) здійснення освітньої діяльності за даною ОПП реалізовано наступні елементи: - співвикладання – ОК "Організація процесів сільськогосподарського виробництва" викладають два викладача, Бурлака О. А., який має технічні та економічну освіту та Гончаренко О. О., є в.о. директора ДП «Чутове», має практичний досвід організації виробничих процесів на підприємстві; - проблемно-орієнтоване навчання та інноваційні освітні технології – виклад матеріалу із застосуванням проблемних запитань, евристичних бесід, використання інтерактивних методів та дистанційних технологій навчання. Підтверджено під час онлайн зустрічей з викладачами та здобувачами; - сучасне обладнання – під час вивчення дисципліни ОК 1, ОК 3 та ОК 5 використовуються сучасні комп'ютери з програмним забезпеченням, включаючи власні розробки; - гостьові лекції – до читання лекцій залучають професіонали-практики з виробництва; - міжнародна співпраця – проводяться спільні наукові дослідження із закордонними університетами (<https://www.pdau.edu.ua/content/rezultaty-mizhnarodnoyi-spiivpraci-vykladachiv-kafedry-agroinzheneriyi-ta-avtomobilnogo>). Дана ОПП намагається забезпечити широкий спектр знань та умінь, як науково-дослідного, так і практичного спрямування. Запропоновані ЗВО фахові компетентності (ФК 16 та ФК 17) стосуються науково-дослідницької діяльності, а програмні результати навчання (ПРН 22 та ПРН 23) практичному впровадженню інновацій у виробництво. Це викликає певну невідповідність тому, прийнято рішення розділити науково-дослідницьку та практичну складові і розробити нову ОП, яка буде мати наукове спрямування. Дана ж ОПП буде мати більш практичний характер. Про це експертній групі повідомили на зустрічі з керівництвом університету. Також, представники роботодавців та здобувачів на зустрічах висловили свою зацікавленість саме в більшій професійно-практичній спрямованості даної ОПП. Пропозиція спеціалізації даної ОПП також відображення і в результатах анкетування (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/11063/analiz3opytuvannyauchasnykivosvitnogoprosesushchodosylnyhtaslabkyhstorinopptzmsgv.pdf>).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час формування ОПП робочою групою враховують побажання різних груп стейкхолдерів. Зокрема, проводиться опитування роботодавців (<https://www.pdau.edu.ua/content/spivpracya-zi-steykgolderamy-osvitno-profesiynyh-program>) і їх побажання враховуються при формуванні ОПП та змісту окремих ОК. Так, було враховано рекомендації: збільшити обсяг ОК «Сучасні засоби механізації сільськогосподарського виробництва» для включення інформації про інтелектуальні системи сучасної сільськогосподарської техніки, перейменовано ОК «Охорона праці та техногенна безпека» на ОК «Безпека виробничих процесів в агроінженерії» з метою охоплення питань щодо реалізації ресурсощадних та природоохоронних технологій, розширено змістову тематику ОК «Технології сільськогосподарського виробництва» у сфері використанні робототехніки. На онлайн зустрічі з роботодавцями ці факти було підтверджено. Також, враховуються пропозиції академічної спільноти (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/8360/uzagalnenipropozyciyi208aimagistry2022.pdf>). За пропозицією професора Мироненка В. запроваджено освітній компонент «Методологія та організація наукових досліджень», а в освітньому компоненті «Сучасні засоби механізації сільськогосподарського виробництва» передбачено розгляд сучасних наукових розробок НААН України. Враховуються пропозиції здобувачів освіти. З цією метою проводяться анкетування студентів (<https://www.pdau.edu.ua/content/opytuvannya-uchasnykiv-osvitnogo-procesu>) та їх залучають до групи розробки ОПП. Так, здобувачем Лазоренком А. запропоновано для більш ефективної реалізації освітнього процесу збільшення обсягу ОК «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» та розділення на дві навчальні дисципліни: «Технології сільськогосподарського виробництва» та «Сучасні засоби механізації сільськогосподарського виробництва». На онлайн зустрічі зі здобувачами даний факт було підтверджено. Інші зацікавлені особи можуть надавати свої пропозиції шляхом розгляду проекту ОПП, який відбувається щорічно (<https://www.pdau.edu.ua/content/proyekty-osvitnih-program-dlya-obgovorenniya-na-2023-rik>). Проект, як і діюча ОПП знаходяться на сайті університету у вільному доступі. Пропозиції до проекту можна подавати протягом місяця з дати оприлюднення його на сайті.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Роботодавці на онлайн зустрічі відзначили широкі потреби регіону в фахівцях агроінженерного напрямку. Це пов'язано з різноманітністю напрямків сільськогосподарського виробництва регіону та широким спектром техніки, що застосовується. Потрібне фахівцеві з загальним набором знань і вмінь, який легко пристосується до умов конкретного підприємства. Саме такою, на думку роботодавців, є дана ОПП. Як представники аграрних господарств, так і дилерських компаній відзначили гостру потребу сьогодні у кваліфікованих робітниках і саме дана спеціальність в ПДАУ забезпечує цю потребу. Для відповідності тенденціям розвитку роботодавці забезпечують здобувачів практичним навчанням в провідних господарствах, з використанням сучасної техніки, а також впроваджують інноваційні технології навчання. Наприклад, компанія «Агрістар» запровадила навчання за програмою JOHN DEERE UNIVERSITY на ОПП. Також, при розробці ОПП враховується і стратегія розвитку Полтавської області. З цією метою для рецензування ОПП залучено представника Департаменту агропромислового розвитку Полтавської обласної державної адміністрації. Ці особливості ринку праці та регіону були прийняті до уваги під час формування ОПП у вигляді ПРН 22 та ПРН 23. При формуванні цілей та змісту ОПП використано досвід НУБІП України, ПНУ, ЛНТУ та ТДАТУ. Їх досвід був використаний при формуванні змісту таких освітніх компонентів, як «Методологія та організація наукових досліджень», «Безпека виробничих процесів в агроінженерії», «Моделювання технологічних процесів та систем» та Методологія наукових досліджень». Експертній групі під не вдалося встановити, чи був використаний досвід закордонних ЗВО під час формування даної ОПП. Встановлено лише залучення їх до проведення занять. Зокрема, Вищою школою управління охорони праці (м. Катовіце) будуть проведені практичні заняття з напрямку «Автоматизація процесів».

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Дана ОПП забезпечує всі ПРН, що передбачені стандартом за спеціальністю «Агроінженерія» другого рівня вищої освіти. Це випливає з матриці відповідності, що представлена в ОПП, змісту окремих ОК (<https://www.pdau.edu.ua/content/obovyazkovi-navchalni-dyscypliny-opp-tehnologiyi-i-zasoby-mehanizaciyi-silskogospodarskogo-2>) та результатів онлайн зустрічі з науково-педагогічними працівниками. При вивченні матеріалів звіту самооаналізу та розміщених на сайті ЗВО силабусів дисциплін в експертної групи виникли сумніви щодо можливості досягнення ПРН 18 та ПРН 22. Проте, на зустрічі з викладачами Бурлака О.А. та Ковальчук С.Б. підтвердили, що при вивченні закріплених за ними ОК дані програмні результати навчання досягаються.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильною стороною є відповідність цілей ОПП умовам регіонального ринку праці та стратегії розвитку Полтавського державного аграрного університету, врахування програми розвитку Полтавської області стосовно потреби в підготовці фахівців агроінженерного напрямку. До розробки ОПП залучаються всі зацікавлені сторони, їх побажання враховуються.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

При формуванні ОПП не враховується досвід закордонних ЗВО. Зважаючи, на те що дана освітня програма є професійною і орієнтована в першу чергу на набуття практичних навичок рекомендуємо узгодити запропоновані ЗВО фахові компетентності та програмні результати навчання з метою досягнення даних цілей та спеціалізації ОПП відповідно до побажань стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 1.1, 1.2 та 1.4 та частковий рівень узгодженості за підкритерієм 1.3 (при формуванні ОПП не враховано досвід закордонних ЗВО). Виходячи з аналізу підтверджуючих фактів наданій інформації, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, встановлена достатня відповідність ОПП Критерію 1, з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» 2022 року загалом складає 90 кредитів ЄКТС, з яких 24 кредити ЄКТС або 26,7 % від загального обсягу передбачено для дисциплін вільного вибору. Цей показник відповідає чинному законодавству, а саме нормам Закону України «Про вищу освіту». Обсяг практики за ОПП складає 12 кредитів ЄКТС, що в повній мірі дозволяє сформувати професійні компетентності. Це підтвердили на зустрічах роботодавці та здобувачі. Цикл дисциплін професійної підготовки становить понад 43,3 % (39 кредитів) (<https://www.pdau.edu.ua/content/obovyazkovi-navchalni-dyscypliny-opp-tehnologiyi-i-zasoby-mehanizatsiyi-silskogospodarskogo-2>). Дані ОК дозволяють сформувати всі компетентності, передбачені стандартом вищої освіти спеціальності 208 «Агроінженерія» другого рівня. Проте, ЗК 6, що передбачена стандартом вищої освіти, забезпечується освітніми компонентами ОК 6, ОК 8 та ОК 12. Перші дві – це дисципліни, в кожній з яких передбачено по одній лекції іноземною мовою. Дисципліни викладаються в другому та третьому семестрах. На співбесіді здобувачі вищої освіти висловили бажання збільшити кількість занять іноземною мовою і вказали, що до цього часу таких занять в них ще не було. Також, ОК 12 – це виконання дипломної роботи, в методичних рекомендаціях до якої не вказано про можливість її виконання іншою мовою, крім української. За період існування ОПП не було дипломних робіт на іноземній мові. Зважаючи на це, експертна група рекомендує збільшити кількість занять іноземною мовою (збільшивши кількість дисциплін та/або кількість занять з кожної дисципліни, що викладатимуться іноземною мовою), рівномірно розподілити їх по всім семестрам навчання. Також, запровадити практику написання дипломних робіт іноземними мовами.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» 2022 року за магістерським рівнем має досить чітку загальну структуру для освітніх компонентів. Про що свідчать представлені структурно-логічна схема та матриці відповідності. Це спрощує здобувачам вищої освіти та іншим стейкхолдерам розуміння цілей освітньої програми та зав'язків між окремими освітніми компонентами. Проте, спостерігається певна нерівномірність розподілу навантаження по семестрах. Так, в I семестрі навантаження становить 22,5 кредити, в II – 37,5 кредитів, а в III – 30 кредитів. Здобувачі на онлайн зустрічі відмітили, що не відчують перенавантаження під час навчання, але дана фокус-група провчилася лише один семестр, саме той в якому навантаження найменше. Потрібно відмітити, що саму в II семестрі студенти проходять все практичне навчання (12 кредитів), отже аудиторне навантаження розподілено майже рівномірно. Згідно з навчальним планом програма включає 12 обов'язкових освітніх компонентів і 6 вибіркових компонент (загальний перелік з 12 дисциплін, з яких здобувач може обрати вибіркові компоненти обсягом на 24 кредити ЄКТС). Перевіривши силабуси обов'язкових дисциплін експертна група дійшла висновку, що ОК забезпечують формування заявлених цілей та програмних результатів. Сумніви щодо фахових компетентностей ФК 16 та ФК 17 були спростовані під час онлайн зустрічі з викладачами Ляшенком С.В. та Шейченком В.О.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОПП цілком відповідає предметній області спеціальності 208 Агроінженерія. Перелік обов'язкових компонент охоплює фахові знання у галузі агроінженерії, які сьогодні вимагає ринок праці (ОК 3, ОК 5, ОК 7 та ОК 9). Також ОПП містить потужний блок компонент, що урахує інновації та розвиток технологій (ОК 1, ОК 2 та ОК 7), а також вимоги другого рівня вищої освіти (ОК 4, ОК 6 та ОК 8). Передбачені освітні компоненти для формування знань, умінь і навичок з комп'ютерних наук, екології та охорони праці, економіки та організації аграрного виробництва (ОК 1, ОК 2, ОК 3, ОК 9). Таким чином, зміст ОПП відповідає предметній області галузі і безпосередньо спеціальності 208 Агроінженерія. Поряд з тим, експертна група вважає за необхідне рекомендувати ввести до ОПП освітні компоненти, які б формували знання в галузі сучасних енергетичних засобів та їх автоматизованих систем (побажання роботодавців).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

В ОПП для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача передбачено 24 кредити ЄКТС із загального обсягу 90 кредитів, що становить 26,7 % і відповідає нормам ЗУ «Про вищу освіту». Здобувачі освіти в першому семестрі вибирають дисципліни на другий семестр, а в другому семестрі – на другий рік навчання. Порядок вибору дисциплін регламентується відповідним положенням (<https://bit.ly/3Gz5E7N>). В кожному семестрі студенти обирають по три дисципліни – одну загальнофакультетську та дві професійного спрямування. У відкритому доступі на сайті (<https://www.pdau.edu.ua/content/vybirkovi-navchalni-dyscypliny-dlya-vyboru-v-2022-2023-navchalnomu-roci>) можна ознайомитися з варіативними дисциплінами. Додатково з вибірковими дисциплінами студентів ознайомлює куратор групи на початку семестру. Вибір дисциплін здійснюється в автоматизований системі управління ЗВО і потім відбувається формування груп відповідно до кількості здобувачів, що вибрали ту чи іншу дисципліну. Для міжфакультетських дисциплін групи формуються кількістю від 20 здобувачів, для дисциплін професійного спрямування за магістерським рівнем – від 10 здобувачів. Також індивідуальна освітня траєкторія формується шляхом вільного вибору здобувачами тематики науково-дослідної роботи, баз практики та можливості інформальної та неформальної освіти. За даною ОПП є факти перезарахування тем за окремими ОК враховуючи результати неформальної освіти. Про це повідомили здобувачі на онлайн зустрічі. Про процедуру формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів кожен рік інформують куратори академічних груп та викладачі. Потрібно відзначити, що відсутні для вибору дисципліни загального характеру та дисципліни з інших галузей знань. Для отримання можливості вивчення дисципліни з іншої галузі здобувачу необхідно отримати дозвіл двох деканів: декана факультету, де навчається здобувач і декана факультету, на якому читається відповідна дисципліна. Також, вибір дисциплін відбувається з блоків, які включають по 2 дисципліни, що не є в повній мірі вільним вибором. Про це свідчить перелік вибіркових освітніх компонент за ОПП.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» згідно з навчальним планом передбачає практичну підготовку студентів, яка дозволяє здобути фахові компетентності, необхідні для професійної діяльності у виробничій та науково-дослідній сферах. Відповідно до освітньої програми на практичну підготовку здобувачів освіти спрямовано 12 кредитів ЄКТС – Виробнича практика (6 кредитів ЄКТС) та Переддипломна практика (6 кредитів ЄКТС). Обидві практики відбуваються в кінці II семестру. Мета та задачі практичної підготовки викладені наскрізній програмі практики (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/10019/naskriznaprogramapraktyky208magistry.pdf>). Відповідно до програми практики та матриць відповідності ОПП обидві практики забезпечують досягнення ідентичних компетентностей та програмних результатів навчання. Також, присутня професійна практика, яка відсутня в навчальному плані. Зміст виробничої практики багато в чому дублює зміст переддипломної практики. Експертна група рекомендує переглянути наскрізну програму практики та узгодити цілі, завдання та зміст кожної з практик. В цілому практична підготовка дозволяє здобути необхідні професійні компетентності, що відмітили на зустрічі роботодавці. Студенти спеціальності «Агроінженерія» мають змогу проходити практики на одному з підприємств, з якими заключений відповідний договір (<https://www.pdau.edu.ua/content/dogovory-pro-naukovo-vyrobnyche-sprivrobitnytstvo>), або самостійно заключити договір з підприємством, яке задовольняє вимоги, вказані в наскрізній програмі практики та Положення про практику (<https://bit.ly/3IeECUn>). Під час онлайн зустрічі з роботодавцями останні засвідчили, що залучають і планують надалі активніше залучати здобувачів вищої освіти до практики на своїх підприємствах, проводити екскурсії, а також розглядають можливість працевлаштування випускників.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ЕГ, ознайомившись зі змістом освітніх компонентів ОПП, зробила висновок про присутність цілей набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. На зустрічі зі здобувачами вони повідомили, що навчаються чітко висловлювати думки, спілкуватися на публіці, доводити свою думку до інших та відстоювати її, ставити конкретні цілі та досягати їх, працювати в команді, тайменеджменту. Також, на зустрічі з навчально-педагогічним персоналом встановлено, що при викладанні ОК «Методика викладання технічних дисциплін» (викладач Овсієнко Ю.) формується здатність працювати в команді, навички використання сучасних інформаційних технологій, навички публічного виступу та презентації результатів, ОК «Методологія та організація наукових досліджень» (викладач Ковальчук С.) формується здатність абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність спілкуватися іноземною мовою, використання інформаційних та комунікаційних технологій. Для цього під час проведення занять студенти працюють над проблемними задачами, розглядають реальні кейси з виробництва, організовують дискусії, «мозкові» штурми тощо. У ПДАУ діє ряд мистецьких колективів, спортивних секцій та волонтерських організацій, в яких здобувачі мають змогу брати участь.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

ОПП спеціальності 208 «Агроінженерія» другого рівня вищої освіти у Полтавському державному аграрному університеті не передбачає присвоєння професійної кваліфікації.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в коледжі (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyaoproosvitniyprocespravlene.pdf>) обсяг часу, що відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти на другому рівні, повинен складати від 33 до 66 % загального обсягу навчального часу дисципліни. Аналіз навчального плану «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» спеціальності «Агроінженерія» показав, що дана норма дотримується і аудиторне навантаження з усіх дисциплін складає 33 %. Таким чином максимальний тижневий бюджет часу студента не перевищує 54 години, з них 18 годин аудиторного навчання, окрім III семестру, де тижневе навантаження становить 63 години, з них 21 година аудиторних занять. Проведене анкетування студентів (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/11063/analiz2monitoringocinyuvannyazdobuvachamyvyshchoyiosvityshchodoyakostinavchannyaazopptzmsgtazadovol.pdf>) на запитання «Я задоволений (на) розподілом навчального часу, що виділений на лекції, практичні, лабораторні, самостійну роботу» показало 57 % позитивних відповідей. На фокус-групі зі здобувачами не було відмічено проблем з перевантаженням, але дані студенти навчаються за даною ОПП лише один семестр. Зважаючи на вищевказане експертна група рекомендує розподілити навчальне навантаження рівномірно протягом терміну навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

На сьогодні підготовка здобувачів за ОПП не передбачає дуальної форми навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Зміст ОПП враховує сучасні вимоги на ринку праці та регіону, дозволяє формувати досить широкий спектр соціальний навичок у здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Загальна компетентність 6 (здатність спілкуватися іноземною мовою), що визначена стандартом вищої освіти під час навчання за даною ОПП формується недостатньо. Передбачено лише дві лекції іноземною мовою (4 академічних години) протягом всього терміну навчання. Здобувачі освіти виявили бажання до збільшення кількості годин на вивчення іноземної мови. Експертна група рекомендує збільшити кількість занять іноземною мовою, лекційних та лабораторно-практичних, та рівномірно розподілити їх протягом всього терміну навчання. Також, рекомендуємо запровадити практику написання дипломних робіт на іноземній мові, що дозволить підвищити рівень опанування здобувачами ЗК 6 та відповідатиме сучасним вимогам на ринку праці. Зміст виробничої практики багато в чому дублює зміст переддипломної практики. Рекомендуємо переглянути цілі, завдання та зміст кожної з практик, що передбачені навчальним планом, щоб вони не дублювалися і дозволяли формувати в здобувачів відповідні компетентності та програмні результати навчання, в яких зацікавлені роботодавці, а саме: опанування нової техніки та технологій, комп'ютеризованих та автоматизованих систем, уміння планувати та організовувати виробничу діяльність та самоосвіту тощо. В якості іншого варіанту можливе об'єднання двох практик з метою формування спільних цілей та завдань.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 2.2-2.9 та частковий рівень узгодженості за підкритерієм 2.1 (недостатньо формується визначена стандартом освіти компетентність – здатність спілкуватися іноземною мовою). Виходячи з аналізу підтверджуючих фактів наданій інформації, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, встановлена достатня відповідність ОПП Критерію 2, з недовіками, що не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Полтавського державного аграрного університету містяться на офіційному сайті ЗВО <https://bit.ly/3Z4bVkr>. У 2022 році розміщений додаток до Правил прийому «Порядок подання та оцінювання мотиваційних листів» (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/8754/dodatok6_2.pdf), в якому чітко прописані вимоги до мотиваційного листа, що подається вступником при вступі. Заступником відповідального секретаря приймальної комісії Осташовою В.О. було зазначено, що перегляд та оновлення правил прийому відбувається кожного навчального року відповідно до Умов вступу. Правила прийому містять пункт № XV «Забезпечення відкритості та прозорості під час проведення прийому до закладів вищої освіти», який визначає антидискримінаційну складову зазначеного нормативного документу.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому до ПДАУ <https://bit.ly/3Z4bVkr> прийом на навчання до ЗВО здійснювався за конкурсом незалежно від джерел фінансування. Конкурсний бал для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на ОП розраховувався за наступним чином: конкурсний бал=оцінка фахового іспиту (за шкалою від 100 до 200 балів). Приймальна комісія допускала до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання вступників, які при складанні фахового випробування отримали не менше 100 балів. В 2022 році вступ за кошти фізичних або юридичних осіб передбачав написання мотиваційного листа. Також мотиваційний лист застосовувався, як додатковий критерій визначення місця абітурієнта, в рейтинговому списку відповідної конкурсної пропозиції при вступі на бюджетну форму навчання. Представник приймальної комісії Осташова В.О. зазначила, що випадків застосування мотиваційних листів вступників на бюджетну форму навчання на ОП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» не було. Апеляції стосовно проведення фахового випробування та визначення місця абітурієнта в рейтинговому списку не подавалися. Програма вступного фахового випробування для вступу на ОП розміщена на сайті університету (<https://bit.ly/3CjIAau>). Програма вступного фахового випробування передбачає перевірку здатності до опанування навчальної програми підготовленості вступника до здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі раніше здобутих компетенцій, до її розробки долучаються викладачі з основних базових предметів і вона переглядається щорічно. В даній програмі містяться питання з дисциплін циклу професійної підготовки «Технічний сервіс в АПК», «Експлуатація машин і обладнання», «Основи охорони праці», «Ремонт машин та обладнання», критерії оцінювання та список рекомендованої літератури. В подальшому планується до програми вступного фахового іспиту включити ОК «Засоби механізації сільськогосподарського виробництва». Вступне фахове випробування проводиться у формі тестового завдання закритої форми, яке складається з двох компонентів: запитальної (змістовної) частини та 4-х варіантів відповіді. В наявній програмі немає прикладу тестів або переліку питань, з якими б абітурієнту було зручно підготуватись. Відповідно до Правил прийому до ПДАУ, інформація про час і місце оголошення результатів конкурсних заходів атестаційні комісії доводять до відома вступників безпосередньо перед початком вступних випробувань, на сайті окремо немає розкладу вступних випробувань. Заступник відповідального секретаря приймальної комісії Осташова В.О. надала інформацію, що результати фахового випробування вступники можуть отримати на сайті університету на наступний день о 12.00 після проведення іспиту.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура та правила визнання результатів навчання, які здобувачі отримують в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, регламентується: «Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ» (<https://bit.ly/3CjsEVI>), «Положенням про відрахування, переривання, навчання, поновлення та переведення

здобувачів вищої освіти в ПДАУ» (<https://bit.ly/3Ci6l2Q>), «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в ПДАУ» (<https://bit.ly/3vxKvEU>). Ця процедура здійснюється комісією, до складу якої входять гарант ОП (він же завідувач кафедри), декан факультету, НПП з групи забезпечення освітнього процесу на ОП, які гарантують надійність визнання результатів навчання. Рішення про визнання результатів навчання оформлюється у формі протоколу. Перезарахований компонент заноситься до залікової книжки та індивідуального навчального плану здобувача. Нормативно-правові та регулятивні документи стосовно академічної мобільності ПДАУ розміщені на сайті (вкладка «Освіта – Академічна мобільність») <https://bit.ly/3i9emQE>). Прикладами визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО за даною ОП, є опанування вибіркової навчальної дисципліни «Статистичні методи обробки даних» студентами 1-го курсу Богатир Є. та Лазоренко А. у межах індивідуальної освітньої траєкторії в Центральнотернопільському національному технічному університеті м. Кропивницький (Угода про співпрацю, щодо реалізації програм академічної мобільності між ЦНТУ та ПДАУ <https://bit.ly/3GzKaaU>) та студентом Чернотай М. при вивченні дисципліни «Теорія коливальних процесів» (Угода про співпрацю щодо реалізації програм академічної мобільності між ЦНТУ та ПДАУ <https://bit.ly/3jDSXzr>).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ» (<https://bit.ly/3WxlG7L>) розміщене на офіційному сайті і з ним можуть ознайомитись усі охочі. В положенні визначено порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті, процедура визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за освітнім компонентом та процедура визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента. Відповідно до даного Положення, визнання результатів навчання проводиться до початку семестру, у якому, згідно з навчальним планом передбачено опанування ОК, який може бути частково чи повністю зарахований. В положенні наведено, що здобувачу потрібно звернутися із заявою на ім'я декана з проханням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній освіті та з пакетом документів, до яких входять сертифікати, свідоцтва тощо. Далі за даною процедурою створюється предметна комісія, яка гарантує надійність визнання результатів навчання. Комісія розглядає та проводить аналіз наданих документів силабусу/робочої програми і визначає остаточне рішення. Під час спілкування здобувачі Тарасенко Д (сертифікат від 04.11.2022 р.) та Голуб А. (сертифікат від 20.02.2021 р.) підтвердили практику про застосування вказаних правил, коли вони вивчали онлайн курсу «Агроінженерія» на онлайн платформі Prometheus. Після представлених здобувачами сертифікатів завідувач кафедри агроінженерії та автомобільного транспорту Горбенко О.В. перезарахував їм частину освітнього компоненту «Сучасні засоби механізації сільськогосподарського виробництва» (<https://bit.ly/3QaiWdZ>; <https://bit.ly/3vykCEO>).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми і є доступними на сайті ПДАУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабких сторін стосовно Критерію 3 не було виявлено. ЕГ рекомендує в програмі фахового вступного випробування для зарахування на навчання за ступенем магістр розмістити перелік тестових завдань, що буде доричним для підготовки абітурієнтів до іспиту.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 3.1, 3.3, 3.4 та рекомендацією за підкритерієм 3.2 (розміщення в програмі фахового вступного випробування переліку тестових завдань). Виходячи з аналізу

підтверджуючих фактів наданій інформації, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, встановлена достатня відповідність ОПП Критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Підготовка здобувачів вищої освіти за даною ОПП(<https://bit.ly/3i47UdY>). При реалізації освітнього процесу на ОПП використовуються наступні форми навчання: лекції, практичні та лабораторні заняття, контрольні заходи, науково-дослідну роботу, проходження виробничої та переддипломної практик, підготовка та захист кваліфікаційної роботи. Аналіз інформації, який представлений в таблиці з відомостей самооцінювання щодо узгодженості методів навчання з програмними результатами і змістом ОК ОП, вказує на їх відповідність цілям і програмним результатам навчання. Для реалізації ОП НПП застосовують словесні, наочні та практичні методи навчання: для визначення здобувачами фахових проблеми та напрямків їх вирішення в умовах виробництва; показ демонстраційних матеріалів, які ілюструють проблематику та сприяють кращому засвоєнню навчального матеріалу; формуванню практичних умінь та навичок у галузі сільськогосподарського виробництва. Для кожного ОК (як обов'язковий так і вибірковий) в ОПП розроблені силабуси, навчально-методичне забезпечення розміщується в репозиторії ПДАУ (<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/>) та в системі дистанційної освіти (<https://moodle.pdaa.edu.ua/>). Також треба відзначити, що більшість НПП, які задіяні на даній ОП мають академічний досвід, власні наукові та методичні розробки, що використовується в освітньому процесі. Так, наприклад, при викладанні ОК 2 «Мехатроніка» користуються навчальним посібником «Мехатроніка. Основи в агроінженерії», де ведучий цієї дисципліни викладач Падалка В.В. є співавтором посібника. Під час зустрічі ЕГ із здобувачами, які навчаються з даною ОП, було засвідчено про задоволеність рівнем інноваційного, інформаційного та навчально-методичного супроводу з боку викладачів. Так, студент Рибальченко А. розповів, що при викладанні дисципліни «Моделювання технологічних процесів і систем» викладач Антонець А.В., пропонує виклад матеріалу із застосуванням проблемних запитань, евристичних бесід та використання частково-пошукового методу навчання. Студент Чижевський В. повідав, що при проведенні лабораторних робіт з дисципліни «Моделювання технологічних процесів і систем» використовують інтерактивні методи (робота в групах, мозковий штурм, дискусії). Студентоцентризований підхід втілюється в освітньому процесі згідно «Стратегії розвитку ПДАУ на 2021- 2025 рр.» (<https://bit.ly/3WDuXep>). Під час спілкування зі студентами та викладачами виявлено, що здобувачі мають можливість обирати вибіркові навчальні дисципліни, напрямок досліджень та теми дипломної роботи, бази для проходження практики. Декан ІТФ Біловод О.І. зазначила, що здобувачі у зв'язку з академічною мобільністю, сімейними обставинами тощо мають право отримувати індивідуальний графік відвідування занять та проведення контролю знань. Для виявлення рівня задоволеності методами навчання і викладання за даною ОП проводиться анонімне опитування (<https://bit.ly/3Qb4Hpe>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання за окремими освітніми компонентами, як обов'язковими, так й вибірковими, оприлюднені в ОП (<https://bit.ly/3jIiPu8>), силабусах навчальних дисциплін (<https://bit.ly/3VJo2vY>) та розміщені на сайті ПДАУ. Під час онлайн зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що викладач на перших заняттях з кожної дисципліни надає інформацію про цілі, зміст та очікувані результати навчання. При необхідності за роз'яснювальною інформацією можна звернутися до гарантія ОП та куратора навчальної групи. Доступ здобувачів та НПП до інформаційних ресурсів щодо освітньої діяльності можна отримати через корпоративні аккаунти Google та АСУ ПДАУ, де є розклад занять, електронні журнали із результатами оцінювання за ОК (<https://bit.ly/3Z41BaM>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У відповідності до стандарту спеціальності та цілей ОП кафедра агроінженерії та автомобільного транспорту забезпечує поєднання навчання та досліджень під час освітнього процесу. Під час спілкування зі здобувачами ЕГ з'ясувала, що НПП за ОП під час викладання навчальних дисциплін застосовує лабораторну базу кафедри, що дозволяє під час занять надавати практичні навички за спеціальністю та проводити наукові дослідження в позанавчальний час. В процесі онлайн зустрічі зі здобувачами виявлено, що вони приймають активну участь в роботі студентських наукових гуртках (<https://www.pdaa.edu.ua/departament/kafedra-remontu-mashyn-i-tehnologiyi-konstrukciynih-materialiv>): «Дослідження робочих органів за біонічною подібністю ресурсозберігаючих ґрунтообробних та посівних сільськогосподарських машин» (керівник Ляшенко С.), «Дослідження технологій та засобів механізації аграрного виробництва» (керівники Шейченко В.О., Горбенко О.В.), «Дослідження прогресивних методів відновлення зношених деталей машин» (керівник Іванкова О.В.), «Дослідження технологій виготовлення та

відновлення деталей сільськогосподарських машин» (керівник Лапенко Г.О.), «Прийняття багатокритеріальних рішень в умовах невизначеності та ризику аграрного виробництва» (керівник Бурлака О.А.). Результати власних досліджень студенти апробують в освітніх та наукових заходах, які проводяться в Україні та за кордоном (перелік наукових публікацій студентів <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/academicdepartment/kafedra-agroinzheneriyi-ta-avtomobilnogo-transportu/pracistudentivtzmay2021-2022nr.pdf>). Ефективність проведення наукових досліджень на даній ОП обґрунтовується тим, що здобувачі мають публікації, які входять до наукометричних баз (магістранти Падалка Ю. <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57423789000> та Канівець І. <http://ceur-ws.org/Vol-3077/>) та отримали патент на корисну модель № 150562 Плоскоріжучий робочий орган (магістрант Канівець І.). Важливим етапом навчання за ОП є виконання і захист дипломних робіт, теми яких пов'язані з науковою діяльністю співробітників кафедри. Координатор проведення виробничої та переддипломної практик Ляшенко С.В. відмітив, що кваліфікаційні роботи, які виконуються на базах проведення практик (договір про науково-виробниче співробітництво <https://www.pdau.edu.ua/content/dogovory-pro-naukovo-vyrobnyche-spivrobitnytvo>) проходять зовнішнє рецензування та апробацію і завіряються актами на впровадження.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

На кафедрі агроінженерії та автомобільного транспорту функціонує робоча група з розробки проекту ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва», яка керується «Методичними рекомендаціями з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми І-ІІ рівнів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті» (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/metodychnirekoomendacijizrozroblennyaosvitnoyiosvitno-profesiynoyiosvitno-naukovoyiprogramy_o.pdf), що передбачено переглядом освітніх програм за результатами їх моніторингу П. 4 «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті» (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoprosvzyaopdau100122_o.pdf). Також при формуванні ОП враховуються основні положення «Стратегії інтернаціоналізації ПДАУ на період до 2025 року» (<https://bit.ly/3X3MeNX>). Науково-педагогічні працівники оновлюють зміст освітніх компонент за ОП з урахуванням як власних наукових досягнень, так і врахуванням сучасних світових тенденцій розвитку практики і технологій, досягнень наукових та виробничих шкіл у сфері сільськогосподарського машинобудування, інноваційних розробок провідних виробників сучасної продукції та аналізу матеріалів міжнародних науково-технічних конференцій. Результати програми стажування «Інноваційні технології та засоби виробництва сільськогосподарської продукції в галузі рослинництва і тваринництва», яку в 2022 році у ДП ДГ «Степне» проходили Бурлака О.А., Дудник В.В., Горбенко О.В. враховані при оновленні змісту ОК 3, ОК 4 та ОК 7 (Тема 12 «Досвід впровадження вітчизняних та зарубіжних практик використання засобів механізації сільськогосподарського виробництва. Інженерне забезпечення ДП ДГ «Степне»). Викладачі застосовують власні нароби при оновленні змісту ОК, про що свідчить в тому числі включення в навчальний процес: інформацію з виконаної дисертаційної роботи (Ковальчук С.Б. – викладання дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»), використання навчального посібника (Падалка В.В. – викладання дисципліни «Мехатроніка»), наукових публікацій, які входять до наукометричних баз (Шейченко В.О. викладання дисципліни «Сучасні засоби механізації сільськогосподарського виробництва»). Це підтверджується оглядом викладених у вільний доступ силабусів ОК.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В ПДАУ існує «Відділ міжнародних зв'язків», який допомагає здобувачам ВО і викладачам знаходити можливості для своєї міжнародної діяльності (<https://bit.ly/3Brykoo>). Під час спілкування з адміністрацією університету, персоналом та здобувачами було підтверджено, що в навчальному закладі існує програма академічної мобільності. Так, проректор з науково-педагогічної та наукової роботи Горб О.О. розповів про роботу Центра міжнародної освіти (<https://bit.ly/3WEtCnN>) та Центра європейської освіти та іноземних мов (<https://bit.ly/3VUzgkF>). Викладачі, які забезпечують дану ОПП, приймають участь в міжнародних програмах стажування та програмах академічних обмінів (<https://www.pdau.edu.ua/content/rezultaty-mizhnarodnoyi-spivpraci-vykladachiv-kafedry-agroinzheneriyi-ta-avtomobilnogo>). Так, гарант ОП Горбенко О.В. пройшов міжнародне стажування за програмою «Інновації у вищій аграрній освіті та сталий розвиток сільського господарства Польщі та України» у Сільськогосподарському університеті ім. Гуго Коллонтая (<https://www.pdau.edu.ua/departament/kafedra-remontu-mashyn-i-tehnologiyi-konstrukciynih-materialiv>), професор Шейченка В.О. за спеціалізацією «Дослідження механізмів та машин» пройшов стажування у Люблінській політехніки (Польща), доценти Антоненко А.В. в Ягеллонському університеті (м. Краків, Польща), Дудник В.В. в Центрі освітнього консультування (м. Краків, Польща), Ковальчук С.Б. у Вищій школі страхування та фінансів (м. Софія, Болгарія), Овсієнко Ю.І. пройшла Міжнародне підвищення кваліфікації на базі Інституту науково-дослідного Люблінського науково-технологічного парку та ГО (Польща). Викладачі та здобувачі даної ОПП мають публікації у виданнях, що індексуються у наукометричних базах. На резервній зустрічі з викладачами даної ОП обговорено проблеми здобувачів з володіння іноземною мовою, яке стоїть на перешкоді їх участі в програмах академічної мобільності. Тому до вибірових дисциплін даної ОП включений освітній компонент «Technical rate setting in agricultural production» (Технічне нормування в агропромисловому виробництві), який викладається англійською мовою. Для ознайомлення здобувачів із світовими науковими здобутками в ОК 7 впровадженні кращі зарубіжні практики використання засобів механізації сільськогосподарського виробництва.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильною стороною є поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми через залучення здобувачів до роботи в студентських наукових гуртках, що відображається в публікаціях результатів наукових досліджень як у вітчизняних так і закордонних виданнях та у доповідях на конференціях. Здобувачі, які опанували дану ОП мають публікації, які входять до наукометричних баз та отримали патент на корисну модель.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабких сторін за даним критерієм не виявлено. Але за наявності в університеті можливості навчання за програмою подвійних дипломів, здобувачі даної ОПП не приймають участь у програмах академічної мобільності. Рекомендується стимулювати здобувачів до участі в даних програмах.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 та частковим недоліком за підкритерієм 4.5 (здобувачі не приймають участь у програмах академічної мобільності, що у період воєнного стану не є критичними). Виходячи з аналізу підтверджуючих фактів наданій інформації, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, встановлена достатня відповідність ОПП Критерію 4, з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Згідно п. 8.24 Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ (<https://bit.ly/3jMFVja>) «система оцінювання результатів навчання з. в. о. включає поточний, підсумковий та відстрочений контроль знань». Під час акредитаційної експертизи Дудник В.В. (ОК «Безпека виробничих процесів в агроінженерії») та Шульга Л.В. (ВК «Конкурентоспроможність сільськогосподарської техніки») повідомили, що інформують з. в. о. про форми контрольних заходів на першому лекційному занятті, детальна і зрозуміла схема нарахування балів з освітніх компонент та відповідність форм контролю ПРН знаходиться також у силабусах, які розміщені на сайті ПДАУ (<https://bit.ly/3vQpmWF>); поточний контроль здійснюється за рахунок захисту лабораторних робіт, виконання вправ на практичних заняттях і завдань самостійної роботи, віддаючи перевагу у балах аудиторним заняттям; через електронний журнал у Кабінеті студента відбувається повідомлення з. в. о. про отриману оцінку; підсумковий контроль їх дисциплін – це залік, який оцінюється шляхом сумування балів усіх видів поточного контролю. Ляшенко С. В. (ОК «Технології сільськогосподарського виробництва») прокоментував проведення у дистанційному режимі підсумкової форми контролю у вигляді екзамену, який має вагу в 20 балів та складається з двох частин – теоретичної та практичної, остання у свою чергу ґрунтується на ситуаційних завданнях з виробництва. Під час спілкування з керівництвом і менеджментом ПДАУ Костенко О.М., проректор з науково-педагогічної роботи, окреслила питання, які стосувались відстроченого контролю як форми визначення рівня залишкових знань з. в. о.. Вищезазначена інформація, отримана під час інтерв'ювання НПП, відповідає локальній нормативній базі, а саме: Положенню про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ (<https://bit.ly/3Omiyqg>). Під час діалогу з такими здобувачами ОПП: Тарасенком Д.С., Рибальченком А.Д., Голубом А.О. експертна група переконалась у тому, що вони вчасно поінформовані про наявні форми контролю, критерії оцінювання безпосередньо на першому занятті та за допомогою різних джерел (силабуси та графік навчання на сайті ПДАУ, платформі Moodle). Також у ПДАУ практикується збір інформації щодо якості системи контрольних заходів та критеріїв оцінювання результатів знань шляхом анкетування (<https://bit.ly/3ioWacc>), за допомогою якого були визначені найважливіші напрями підвищення їх якості для з. в. о.: тестування, загальна систематизація та

нормованість прийому іспитів, більша увага творчим завданням і практичним питанням. На засіданні кафедри НПП врахували цю інформацію для вдосконалення ОПП.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Згідно п. 3.4. Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у ПДАУ (<https://bit.ly/3RRT14S>) «атестація з. в. о. здійснюється відповідно до вимог стандарту вищої освіти». Так як Стандарт вищої освіти за спеціальністю 208 «Агроінженерія» (<https://bit.ly/3ioWkjO>) встановлює таку форму атестації як публічний захист дипломної роботи, то і за ОПП (<https://bit.ly/3vQpmWF>) вона здійснюється відповідним чином. Під час зустрічі здобувачі 1 року навчання Рибальченко А.Д. та Гізатулін О.С. розповіли про підготовчий етап виконання дипломної роботи: куратор та завідувач ознайомили з напрямком наукових досліджень НПП кафедри та рекомендованим переліком тем, який розміщений на сайті ПДАУ в «Методичних рекомендаціях щодо виконання кваліфікаційної роботи» (<https://bit.ly/3jDW62d>); обрання теми відбувалось самостійно, наприклад, Гізатулін О.С. зупинився на напрямку зміцнення ґрунтообробних органів сільськогосподарської техніки; можливості ПДАУ дозволяють проводити дослідження як на власній матеріально-технічній базі, так і на провідних підприємствах галузі шляхом заключення договорів. Під час інтерв'ювання викладачі ОПП: Ляшенко С. В., Шульга Л.В., Падалка В.В. окреслили основні вимоги до дипломної роботи та процесу її публічного захисту. В.о. директора бібліотеки Проскурніна О.В. зазначила, що матеріали кваліфікаційних робіт не містять академічного плагіату та оприлюднені на сайті ПДАУ у репозиторії (<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/33>). Згідно п. 6.9., 7.5. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у ПДАУ «до складу екзаменаційної комісії можуть бути включені фахівці з відповідних видів професійної діяльності, представники роботодавців та їх об'єднань, працівники науково-дослідних установ, а захист кваліфікаційної роботи може здійснюватися як в університеті, так і на підприємствах, установах та організаціях різних форм власності». Під час акредитаційної експертизи роботодавцями було повідомлено про те, що з. в. о. проходять переддипломну практику на базі їх підприємств, але досвіду залучення зовнішніх стейкхолдерів до складу екзаменаційної комісії і захисту дипломних робіт на виробництві за цією ОПП не було, у свою чергу вони готові до співпраці у такому напрямку. Ляшенко С. В., дипломний керівник з. в. о. ОПП, проінформував ЕГ про те, що успішний досвід такої співпраці на факультеті є за першим (бакалаврським) рівнем, а другим (магістерським) є запланованим. За результатами моніторингу реалізації ОПП (<https://bit.ly/3ioWacc>) ПДАУ були зроблені висновки, які враховані НПП випускової кафедри: під час проведення наукових досліджень здобувачів залучати до їх проведення практикуючих спеціалістів з виробництва, проводити спільні апробації досліджень, а також узгоджувати з фахівцями на місці проведення практики тематику дипломних робіт.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Нормативна база ПДАУ, яка регулює процедуру проведення контрольних заходів, а саме: п. 8.23-8.28. Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3Chw8bi>), п. 5. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://bit.ly/3PEnxDV>), Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (<https://bit.ly/3Omiyqg>), Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (<https://bit.ly/3aQvCGR>), Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію (<https://bit.ly/3RRT14S>), Положення про організацію та проведення відстроченого контролю оцінювання рівня залишкових знань здобувачів вищої освіти (<https://bit.ly/3PtnwDb>), доступна на офіційному сайті. Згідно Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ (<https://bit.ly/3WFd7I9>) «НПП під час оцінювання на іспиті чи заліку повинен виключати такі фактори, як особиста неприязнь та ворожість, вплив третіх осіб, не приймати подарунків та послуг від студентів, у свою чергу здобувач повинен не допускати правопорушень і хабарництва». У Положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ (<https://bit.ly/3WQeHXk>) регулюються обов'язки екзаменатора, який повинен дотримуватися розкладу сесії, проводити екзамен тільки за затвердженим комплектом білетів або пакетом тестових завдань, оголошувати оцінку у визначені терміни, а також унормовуються процедури повторного проходження контрольних заходів та їх оскарження. Під час зустрічі зі здобувачами Шмиголь С.К. повідомив про те, що повторне складання екзамену допускається на підставі заяви вперше викладачу, а другий раз – комісії; у ситуації, коли об'єктивність оцінювання під питанням, деканом за заявою здобувача чи викладача створюється комісія для проведення контрольного заходу. Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ (<https://bit.ly/3IdGRYd>) врегульовує питання конфліктів у навчальному процесі. Захист прав у сфері освіти ПДАУ, зокрема запобігання і вирішення конфліктних ситуацій, здійснює омбудсмен Помаз О.М., під час зустрічі з яким ЕГ було повідомлено про створення інформаційних буклетів, проведення просвітницьких заходів та можливість особистого звернення до фахівця (<https://cutt.ly/482oH5g>). Результати моніторингу здобувачів ОПП (<https://bit.ly/3jKv8pU>) показали, що випадків конфліктних ситуацій з викладачем під час проведення контрольних заходів не виявлено. Під час спілкування з різними фокус-групами: Тарасенком Д.С. і Чижевським В.В., здобувачами, Педорякою В. і Брашован Д., представниками студентського самоврядування, Дудником В.В., Шульгою Л.М. та Ляшенко С.В., викладачами, було чітко окреслено процедури запобігання конфлікту інтересів, а також зазначено, що звернень щодо їх врегулювання, випадків повторного проходження та оскарження контрольних заходів не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Згідно п. 15 Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://bit.ly/3PEnxDV>) забезпечення академічної доброчесності є складовою внутрішньої системи забезпечення якості ПДАУ. Локальна нормативна база ЗВО, яка регулює питання дотримання академічної доброчесності, включає в себе: п. 5 Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3Ol88Y2>), Кодекс академічної доброчесності (<https://bit.ly/3or1xAV>), Положення про групу сприяння академічній доброчесності (<https://bit.ly/3Qd1SnY>), Положення про комісію з академічної доброчесності (<https://cutt.ly/g82oSBY>). За інституційне забезпечення академічної доброчесності відповідає Група сприяння академічній доброчесності, до складу якої входять представники менеджменту, НПП та здобувачі (<https://cutt.ly/Q82oO48>). Положення про Комісію з етики та управління конфліктами (<https://bit.ly/3VFVvu8>) унормовує реакцію на порушення академічної доброчесності шляхом створення відповідної комісії, до повноважень якої входить одержання та аналіз заяв щодо порушення академічної доброчесності. За результатами діяльності Комісії під час реалізації ОПП не виявлено випадків порушення академічної доброчесності серед здобувачів та НПП. Співпраця ПДАУ з інформаційною онлайн-системою «Unicheck» є технологічним інструментом протидії порушенням академічної доброчесності, за допомогою якого здійснюється перевірка робіт на наявність запозичень (<https://bit.ly/3Ga7jPQ>). Здобувачам запропоновані для використання безкоштовні онлайн-сервіси для перевірки текстів на унікальність (<https://cutt.ly/D82oE77>). ЕГ рекомендує звернути увагу на платформу «EduBirdie», яка надає послуги написання різних робіт від імені іншої людини. Під час акредитаційної експертизи в. о. директора бібліотеки Проскуріна О.В. повідомила про процедури перевірки на плагіат наукових робіт здобувачів та викладачів, які регламентуються Порядком перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень та Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату; доповіла про такі інструменти популяризації принципів академічної доброчесності як організацію заходу «Тиждень академічної доброчесності», участь у вебінарах, наприклад, «Можливості Unicheck у перевірці текстів на плагіат» (<https://bit.ly/3GdlWSk>). Під час зустрічей з представниками студентського самоврядування Бобровський М., Колісник О. і Ліщук В., а також зі здобувачами ОПП Шмиголь С.К., Тарасенко Д.С., Голуб А.О., Гізатулін О.С. і Рибальченко А.Д. показали поінформованість про процедури дотримання академічної доброчесності і реагування на її порушення, технологічні рішення і заходи з популяризації, а також можливість вибору ОК «Академічна доброчесність та етика наукових досліджень» (<https://cutt.ly/V82gSzV>). За результатами анкетування (<https://cutt.ly/j82orqc>) більшість здобувачів ОПП ознайомлені з принципами академічної доброчесності, був зроблений висновок: продовжити роботу з інформування здобувачів з питань її дотримання.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

ПДАУ впроваджені в освітню діяльність чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічної доброчесності (<https://cutt.ly/B82kz9r>), якими вміло користуються різні групи стейкхолдерів, про що ЕГ переконала під час акредитаційної експертизи. ПДАУ практикується збір інформації (<https://cutt.ly/q82lbsb>) щодо системи контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, дотримання принципів академічної доброчесності, який враховується для вдосконалення освітнього процесу. Технологічні рішення, а саме: платформи Moodle, Google Meet, Кабінети викладача та студента АСУ ПДАУ, онлайн-система «Unicheck» сприяють покращенню освітнього процесу ОПП. ПДАУ системно працює у напрямку популяризації академічної доброчесності шляхом організації просвітницьких заходів і можливості вибору освітніх компонент, які поглиблюють знання здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Згідно підкритерію 5.4 ЕГ рекомендує відкоригувати перелік рекомендованих безкоштовних онлайн-сервісів для перевірки текстів на унікальність (<https://cutt.ly/D82oE77>), так як платформа «EduBirdie» пропонує не тільки безкоштовну перевірку, а й написання наукових робіт та рефератів третіми особами, що не відповідає нормам академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 5.1, 5.2 і 5.3. Наявна рекомендація ЕГ за підкритерієм 5.4 (відкоригувати перелік рекомендованих безкоштовних онлайн-сервісів для перевірки текстів на унікальність). Виходячи з аналізу підтверджуючих фактів, наданій інформації, питомої ваги окремих підкритеріїв у генеруванні підсумкової оцінки, встановлена загалом відповідність ОП Критерію 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз таблиці 2 звіту самооцінювання та профілів викладачів на сайті університету показав, що академічний персонал, які задіяний до реалізації ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» другого рівня має відповідну професійну кваліфікацію. Науково-педагогічні працівники виконують вимоги «Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ПДАУ» (<https://bit.ly/3vrlle>), що підтверджується наявністю статей у виданнях, що включені до наукометричних баз (Web of Science, Scopus), фахових публікацій за тематикою кафедри чи дисциплін, що викладаються, монографій, підручників та посібників, методичних рекомендацій, тематикою науково-дослідних робіт студентів під керівництвом викладачів тощо. Все вищезгадане висвітлено в профілях викладачів на сайті кафедр агроінженерії та автомобільного транспорту, будівництва та професійної освіти, механічної та електричної інженерії (<https://www.pdau.edu.ua/content/kafedry-inzhenerno-tehnologichnogo-fakultetu>). Викладачі постійно проходить підвищення кваліфікації викладачів у відповідних установах як в Україні, в тому числі на виробництві (Ляшенко С.В.), так і за кордоном (Шейченко В.О., Горбенко О.В., Антоненко А.В.), що теж відзначено в профілі викладачів. Проте підвищення кваліфікації частини викладачів (Бурлака О.А., Падалка В.В., Ковальчук С.Б., Овсієнко Ю.І. та Дудник В.В.), що задіяні на ОПП не відповідає дисциплінам, які вони викладають. Експертна група рекомендує при складанні графіків підвищення кваліфікації враховувати тематику навчання відповідно до дисциплін, що закріплені за НПП. Під час онлайн зустрічі з роботодавцями та здобувачами вони відмітили своє задоволення професійною кваліфікацією академічного персоналу.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

При проведенні конкурсного відбору в ПДАУ перелік вакантних посад розміщується у відкритому доступі на сайті (<https://bit.ly/3CdGwL>). До всіх претендентів, які подають заяви на заміщення вакантних посад висуваються однакові вимоги. Вони повинні відповідати не менше чотирьом пунктам статті 38 Ліцензійних умов, а також відповідати специфіці кафедри. Спочатку документи, подані претендентами, перевіряє конкурсна комісія на їх відповідність запропонованій вакансії і в разі допуску претендента до участі в конкурсі відповідальна за реалізацію ОП кафедра оцінює рівень професіоналізму претендента та робить висновок про рекомендацію кандидата на основі професійної та наукової відповідності, проведеного відкритого заняття та представленої програми розвитку. Додатково при проходженні конкурсу враховуються рейтинг НПП (<https://www.pdau.edu.ua/content/pidsumkovi-reytingovi-pokaznyky-roboty-npp-za-2021-kalendaruyu-rik>) та результати анкетування студентів «Викладач очима здобувачів вищої освіти» (<https://www.pdau.edu.ua/content/uzagalneni-rezultaty-opytuvannya-vykladach-ochyma-zdobuvachiv-vyshchoyi-osvity>). Остаточне рішення про рекомендації до обрання науково-педагогічного працівника на відповідну посаду шляхом таємного голосування на засіданні Вченої ради університету. Представники здобувачів у вчених радах приймають участь у таємному голосуванні по конкурсним питанням.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Для підвищення ефективності освітнього процесу в ПДАУ систематично залучаються представники роботодавців. За даною ОПП проводилися зустрічі з гарантом та групою забезпечення, відбувалися конференції та круглі столи. Ці події висвітлені на сайті кафедри (<https://www.pdau.edu.ua/department/kafedra-remontu-mashyn-i-tehnologiyi-konstrukciynih-materialiv>) у розділі «Взаємодія зі стейкхолдерами». Також, проводиться анкетування роботодавців з метою врахування сучасного стану галузі при формуванні ОПП (<https://bit.ly/3NPzPYS>). 86,6 % з опитаних респондентів оцінили якість, зміст і структуру ОПП як добру і дуже добру. При перегляді ОПП було залучено начальника структурного підрозділу ТОВ «ПрайдАвто» О. Проценка до робочої групи, а директора Полтавського представництва ТОВ «Ерідон Тех» О. Яковенко та технічного радника компанії ТОВ «Агрістар» О. Блик у якості зовнішніх рецензентів. Всі перераховані особи були присутні під час онлайн зустрічі і підтвердили свою участь в організації освітнього процесу та той факт, що їх пропозиції були враховані при формуванні ОПП. Також, роботодавці беруть участь у забезпеченні практичного навчання виступаючи базами практик, про що свідчать договори про науково-виробниче співробітництво (<https://bit.ly/3vv6vA4>) та підтвердили здобувачі на фокус-групі.

Запроваджуються сучасні методики навчання за допомогою роботодавців. Так, технічний радник компанії ТОВ «Агрістар» О. Блик повідомив про запуски навчальної програми JOHN DEERE UNIVERSITY за даною ОПП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЗВО залучає до проведення аудиторних та дистанційних занять професіоналів-практиків та експертів з виробництва. Наприклад, за ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» такі заняття проводили директор ДП «Чутове» О. Гончаренко в рамках дисципліни «Організація процесів сільськогосподарського виробництва». При вивченні дисципліни «Безпека виробничих процесів в агроінженерії» був запрошений інженер з охорони праці АТ «Укрзалізниця» Н. Копчак. Для ознайомлення із тенденціями розвитку сучасного машинобудування гостьову лекцію студентам прочитав представник ТОВ «Ерідон Тех» В. Олексієнком (<https://bit.ly/3RFDdsZ>). Також, мають місце виїзdnі заняття на виробництві (<https://www.pdau.edu.ua/content/systematychna-ta-gruntovna-spivpracya-z-dp-dg-stepne-steykholderom-osvitnih-program>). Під час проведення зустрічі із здобувачами експертній групі підтвердили факти залучення професіоналів-практиків з виробництва до проведення занять. Одночасно студенти повідомили про бажання мати більше таких занять та частіше проводити їх в умовах реального виробництва.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Створений в ЗВО відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку сприяє професійному розвитку викладачів організовуючи підвищення кваліфікації відповідно до затверджених графіків. Також, викладачі можуть самостійно організовувати своє підвищення кваліфікації, при цьому відслідковується, щоб тематика підвищення відповідала специфіці кафедри, на якій працюють НПП. Підвищення кваліфікації можна проходити як в ліцензованих закладах, так і на базі інших суб'єктів, які можуть надати такі послуги, а також відвідування конференцій, семінарів, в тому числі онлайн. Якщо підвищення кваліфікації проходило в закладі, що немає відповідної ліцензії, то потрібно затвердження отриманого сертифікату на вченій раді університету. Викладачі приймають участь у науково-практичних конференціях, публікують наукові статті провідних міжнародних наукових виданнях, в тому числі і у співавторстві з науковцями з інших країн (Горбенко О., Ляшенко С.) (<https://bit.ly/3jLW9Jj>), проходять міжнародне наукове стажування (Горбенко О., Дудник В., Ковальчук С., Шейченко В.). На зустрічі з роботодавцями завідувач відділу агронавігації та автоматизації мобільних процесів ІМААВ НААНУ В.Г. Мироненко повідомив, що викладачі ПДАУ проходять підвищення кваліфікації на баз науково-дослідних інститутів НААНУ. За можливості керівництво університету преміює академічний персонал за друк статей, видання патентів, підручників, монографій тощо. Про це повідомила керівник відділу моніторингу та якості освіти Лавриненко І. та підтвердили викладачі на онлайн зустрічі.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання розвитку викладацької майстерності в ПДАУ проводиться матеріальними та нематеріальними засобами. Матеріальне заохочення здійснюється відповідно до «Положення про преміювання, надання матеріальної допомоги працівникам ПДАУ» (<https://bit.ly/3BpMU8v>) та «Положення про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам ПДАУ» (<https://bit.ly/3i5Gq7H>). Академічному персоналу надаються премії за публікацію наукових праць, отримання охоронних документів тощо. Відповідно до «Положенням про рейтингове оцінювання роботи НПП ПДАУ» (<https://bit.ly/3zJLWYj>) щорічно проводиться рейтингова оцінка викладачів, але даний захід носить більше рекомендаційний характер і можуть бути використанні при обранні на посаду. Застосовується також нематеріальне стимулювання. Сюди входить нагородження цінними подарунками та грамотами, оголошення подяк, присвоєння відзнак різного рівня. Відділ моніторингу та якості освіти допомагає викладачам в безкоштовному підвищенні кваліфікації, організовує тренінги на тему підвищення педагогічної майстерності та ін. Про це повідомили на зустрічі з адміністративним персоналом керівник відділу моніторингу та начальник відділу кадрів. Академічний персонал на зустрічі підтвердив дану інформацію.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

В університеті є чітка та прозора система конкурсного відбору. При обранні на посаду враховується наукова діяльність претендента, відповідність його спеціальності напрямку кафедри, враховується думка студентів щодо якості проведення занять через проведення анкетувань. Викладачі, які викладають на ОПП, мають академічну та професійну кваліфікацію відповідно дисциплінам, які вони викладають. Адміністрація сприяє розвитку викладацької та професійної майстерності академічного персоналу та проводить стимулювання шляхом матеріального заохочення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Підвищення кваліфікації частини викладачів (Бурлака О.А., Падалка В.В., Ковальчук С.Б., Овсієнко Ю.І. та Дудник В.В.), що задіяні на ОПП не відповідає дисциплінам, які вони викладають. Експертна група рекомендує викладачам, що задіяні на даній ОПП пройти підвищення кваліфікації, тематика якого відповідатиме дисциплінам, які за ними закріплені. На запит здобувачів освіти, який вони висловили під час онлайн зустрічі, залучати більше фахівців з виробництва для проведення занять, а також проводити практичні заняття на виробництві.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за всіма підкритеріями. Виходячи з аналізу підтверджуючих фактів наданій інформації, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, встановлена достатня відповідність ОПП Критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічні ресурси для підготовки здобувачів за даною ОП в цілому забезпечують зазначені ПРН та досягнення зазначених цілей. Забезпеченість матеріальними ресурсами здійснюється відповідно до п. 12.5 Статуту Полтавського державного аграрного університету (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/2371/poltavskyagrarnyyuniversyteto4-02-2022.pdf>) Будівлі, споруди, майнові комплекси та інше майно відображено на сайті ЗВО (<https://bit.ly/3WFxQLU>). Під час проведення онлайн огляду було продемонстровано аудиторії для проведення лекцій, лабораторних та практичних занять, виконання самостійної роботи і наукових досліджень. Для проведення здобувачами наукових досліджень в даній ОП використовують наступні лабораторії: взаємозамінності та технічних вимірювань, досліджень властивостей матеріалів, мікроструктури матеріалу свердел, досліджень зносостійкості, ремонту складальних одиниць машин, відновлення деталей машин, дослідження зварювальних процесів, ґрунтового каналу. В навчальному процесі підготовки здобувачів освіти даної ОП використовуються комп'ютерний клас, який має сучасне обладнання. Він застосовується для вивчення дисциплін: «Моделювання технологічних процесів і систем», «Організація процесів сільськогосподарського виробництва» та «Технології сільськогосподарського виробництва». Бібліотека ЗВО (<https://bit.ly/3Cfxu64>) забезпечує інформаційну базу для досягнення визначених в ОП цілей та результатів навчання, через фонди періодичних, науково-технічних видань та електронний каталог. В ході реалізації ОП учасники освітнього процесу мають доступ до платформи LMS Moodle (<https://bit.ly/3GbhrYx>) та електронного репозитарію. Для підвищення ефективності управління освітнім процесом в ПДАУ діє автоматизована система управління (<https://bit.ly/3Chos67>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час спілкування зі здобувачами освіти та НПП, які забезпечують навчальний процес на даній ОП встановлено, що усі вони мають безкоштовний доступ до необхідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, які необхідні для навчання, викладацької і науково-технічної діяльності. Це підтверджують результати опитувань здобувачів (<https://bit.ly/3Gd09NC>). Також, здобувачі відмітили, що вони мають вільний доступ в позанавчальний час до лабораторій для проведення наукових досліджень. Необхідні ресурси є на сайті бібліотеки (<https://bit.ly/3Cfxu64>). Методична література (за освітніми компонентами) також знаходиться в системі дистанційного навчання (<https://moodle.pdaa.edu.ua/>). Як зазначила в.о. директора бібліотеки Прілепо Н.В., бібліотека надає безкоштовний доступ до іноземних наукових видань, які індексуються у наукометричних базах. В навчальних корпусах університету є безкоштовний доступ до WI-FI мережі.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Університет проводить анкетування здобувачів стосовно рівня задоволення освітнім процесом (<https://bit.ly/3GbK4Vn>). Анкети та узагальнені результати опитування оприлюднені на сайті (<https://bit.ly/3Gd09NC>). За результатами опитування студенти у більшості задоволені навчанням, що було підтверджено під час онлайн спілкування зі здобувачами. Під час зустрічі з представниками студентського самоврядування, голова студентського Сенату Брашован Д. розповів про активну комунікацію з керівництвом університету та участь в ухваленні рішень, щодо навчального процесу та організації освітнього середовища. Умови охорони праці та здоров'я викладачів та здобувачів прописані в Розділі 4 у Колективному договорі на 2022-2024 р.р. між адміністрацією та трудовим колективом ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/2371/kolektyvnyydogovirzpovidomlennyam2022.pdf>), а також у Положенні про розподіл обов'язків з питань охорони праці в ПДАУ (<https://bit.ly/3iMtAp>; <https://bit.ly/3Z7xNdc>). Голова первинної профспілкової організації Радочіна Ю.І. навела, що створена постійна комісія з питань охорони праці і соціального захисту, яка керується відповідним положенням (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/pdf/polozhennya_pro_postiynu_komisiyu_z_pytan_ohorony_praci_i_socialnogo_zahystu.pdf). Комісія перевіряє стан умов та безпеки праці і навчання, забезпечення засобами індивідуального та колективного захисту, проведення медичних оглядів працівників і здобувачів і т. д. ЕГ встановила, що до здобувачів доведена інформація про правила поведінки на території університету, в громадських на випадок сигналу повітряної тривоги. В університеті працює психологічна служба ПДАУ (<https://bit.ly/3GebaSC>; <https://bit.ly/3VAoH5P>). Керівник психологічної служби під час онлайн спілкування розповіла про надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки здобувачам освітнього процесу, збереження їх психологічного здоров'я і т. д. Також в ЗВО є омбудсмен учасників освітнього процесу (<https://bit.ly/3Q9hx7C>; <https://bit.ly/3Gefw5s>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Університет забезпечує освітню, організаційну, інформаційну підтримку здобувачів за допомогою декана ІТФ, гаранта ОП, групи забезпечення ОП, куратора, сайту ПДАУ (включаючи сторінку кафедри (<https://bit.ly/3VKIgZb>), електронної бібліотеки, репозитарію, АСУ ПДАУ, платформ LMS Moodle та Google Meet; корпоративної електронної пошти; формуванням груп здобувачів в Telegram, Viber, веденням сторінки спеціальності у Facebook (<https://bit.ly/3jFfvzT>). Також вся необхідна інформація для здобувачів знаходиться на інформаційних стендах біля деканату, що було продемонстровано в онлайн огляді приміщень. В основу освітньої діяльності ЗВО покладений студентоцентризований підхід. Велику роль у підтримці здобувачів освіти надає студентське самоврядування, яке реалізує проекти для організації дозвілля, волонтерства, інформаційної та консультативної підтримки, що було підтверджено на онлайн зустрічі. За соціальною підтримкою здобувачі можуть звернутися до психологічної служби та омбудсмена учасників освітнього процесу. Під час спілкування зі здобувачами освіти і представниками студентського самоврядування виявлено, що студентам надаються місця в гуртожитках, є доступ до спортивних майданчиків, їдальні. Результати анкетування студентів вказують на те, що вони задоволені рівнем освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки в даному навчальному закладі (<https://bit.ly/3VGQkue>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

За інформацією, яка наведена у Відомостях про самооцінювання ОПП та за спілкуванням з деканом ІТФ Біловод О.І. виявлено, що на ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» здобувачі із особливими потребами не має. В університеті є можливість отримати освіту особам з особливими освітніми потребами, яке регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ» (<https://bit.ly/3WXaSQ7>). Це реалізується за наявності навчальних аудиторій та об'єктів інфраструктури на першому поверсі з широкими дверима та проходами, пандусами, кнопки виклику чергового, жовтих смуг для людей із слабким зором; використання дистанційних технологій навчання та інформаційно-комунікаційних технологій, безкоштовного користування всіма веб-ресурсами ПДАУ. Є також сторінка онлайн-бібліотеки для людей з вадами зору (<https://www.pdau.edu.ua/content/onlayn-biblioteki-dlya-lyudey-z-vadamy-zoru>).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час онлайн спілкування із здобувачами даною ОП та представниками органів студентського самоврядування повідомлень про випадки сексуальних домагань, корупцію, дискримінацію не отримано. Здобувачі Оданець О і Рибальченко А розповіли, що до студентів доведена інформація про діючі механізми вирішення конфліктних ситуацій в університеті. Захист прав та інтересів студентства відображено в Положенні про студентське самоврядування ПДАУ (<https://bit.ly/3Ge6JRf>). В ЗВО прийняти документи врегулювання конфліктних ситуацій «Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ» (<https://bit.ly/3Z6Bvnp>) і «Положення щодо протидії булінгу (цькуванню) у ПДАУ» (<https://bit.ly/3vvRf5R>). Упередження таких проявів забезпечується роботою причетних до нормалізації конфліктів підрозділів ПДАУ: омбудсмена учасників освітнього процесу Університету, Студентського Сенату, особою з питань запобігання та виявлення корупції в ПДАУ, психологічною службою.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Здобувачі освіти мають всі умови для якісного отримання освітніх, інформаційних, консультативних, організаційних послуг від структурних підрозділів університету та студентського самоврядування, що сприяє досягненню визначених цілей та програмних результатів навчання за даною освітньою програмою. Позитивною практикою є автоматизована система управління для підвищення ефективності освітнім процесом.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкою стороною даного критерію ЕГ вважає відсутність сучасного обладнання для опанування ОК 7 та ОК 12. Як рекомендації щодо посилення даних ОК потрібно оновити матеріальну базу придбанням програмного забезпечення DISPLAY AND COMMANDARM SIMULATOR компанії JOHN DEERE для моделювання умов роботи операторів сучасної сільськогосподарської техніки, а також моделювання системи управління та моніторингу аграрним підприємством і макетів зернової сівалки ASTRA та просапної сівалки VESTA виробництва AT ELVORTI, що підвищить якість вивчення та отримання практичних навичок з налаштування сучасних засобів механізації і проведення експериментальних досліджень під час виконання дипломної роботи.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6 та частковий недолік за підкритерієм 7.1 (відсутність сучасного обладнання). Виходячи з аналізу підтверджуючих фактів наданій інформації, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, встановлена достатня відповідність ОПП Критерію 7, з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Згідно з п. 4.2 Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3vvzrIc>) «проект ОП для спеціальності створюється робочою групою з розроблення ОП відповідно до Методичних рекомендацій з розроблення освітньої програми I-III рівнів вищої освіти (<https://bit.ly/3CeWNWs>), до складу якої входять НПП відповідної кваліфікації, а також можуть залучатися здобувачі, провідні фахівці з галузі та роботодавці, випускники. Головою робочої групи є гарант ОП. Проект ОП проходить послідовний розгляд кафедрами, відповідальною за реалізацію ОП, методичною та науково-методичною радою спеціальності, позитивне рішення останньої є підставою для громадського обговорення ОП протягом місяця (<https://cutt.ly/l89NDKD>), після якого робоча група аналізує пропозиції, що надійшли від стейкхолдерів, вносить зміни до ОП, на сайті оприлюднюється зведена таблиця пропозицій стейкхолдерів. Після цього ОП має отримати позитивне рішення від кафедри, відповідальної за реалізацію ОП, науково-методичної ради спеціальності, вченої ради факультету, вченої ради ПДАУ, яка своїм рішенням затверджує ОП і вводить у дію наказом ректора». Відповідно до п. 4.4 Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://bit.ly/3VHRzsS>) «періодично, але не менше, ніж один раз на рік, проводиться моніторинг ОП та, за потребою, відбувається її оновлення». Згідно з п. 4.6 Положення про організацію освітнього процесу «перегляд ОП

відбувається за ініціативи академічної спільноти ПДАУ та з урахуванням результатів їх моніторингу, періоду акредитації ОП, стандартів вищої освіти, професійних стандартів, висновків та пропозицій роботодавців і здобувачів. Оновлена ОП розглядається на засіданні кафедри, що відповідає за її реалізацію, погоджується науково-методичною радою спеціальності, вченою радою факультету, затверджується вченою радою ПДАУ і вводиться в дію наказом ректора». Під час зустрічі гарант Горбенко О.В. окреслив основні зміни, які відбувалися з ОП: у зв'язку з затвердженням Стандарту вищої освіти за спеціальністю 208 «Агроінженерія» у 2019 р. відбувся перегляд ОП; під час громадського обговорення у 2022 р. стейкхолдерами було запропоновано розширити змістове наповнення ОК щодо охорони праці, а тому відбулась зміна назви дисципліни на «Безпека виробничих процесів», включено в ОП ОК «Методика викладання технічних дисциплін» і «Методологія та організація наукових досліджень». Узагальнені пропозиції стейкхолдерів підтверджують і доповнюють вищезазначене, розміщені на сайті (<https://cutt.ly/S891Vp6>). Під час інтерв'ювання адмін. персоналу Лавріненко І.В., Шульга Л. В. зазначили, з якими викликами стикався ПДАУ, долаючи їх шляхом складання плану заходів для підвищення якості в. о. і його аналізу (<https://cutt.ly/v83l4Ro>), залучення широкого кола стейкхолдерів, покращення моніторингових заходів (<https://cutt.ly/e83zokJ>), які включають систему опитувань через Кабінети викладача і студента АСУ.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Згідно п. 4.3 Положення про моніторинг якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://cutt.ly/j83MBmb>) «ПДАУ орієнтується на студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання». До перегляду ОП та її моніторингу долучені здобувачі шляхом участі у робочій групі з розроблення ОП, через опитування, особисте спілкування з НПП. Підтверджено залучення до складу робочої групи здобувачів у 2021 р. – Боровика О., а у 2022 р. – Лазоренка А., рекомендації яких були врахованими під час перегляду ОП. Порядок проведення та організації опитування учасників освітнього процесу та зовнішніх стейкхолдерів (<https://cutt.ly/h83vIqd>) регламентує процедури збирання та врахування пропозицій здобувачів при розробці та перегляді ОП. Під час інтерв'ювання керівник відділу моніторингу та забезпечення якості освіти Лавріненко І.В. прокоментувала методологію складання анкет, процес опрацювання їх результатів, керівник навчально-наукового центру ЗОДЯО Шульга Л.В. окреслила рішення прийняті ПДАУ за цими результатами, у свою чергу начальник навчального відділу Дорошенко А.П. повідомив про технологічні рішення організації процесу опитувань. Результати анкетування здобувачів ОП розміщені на офіційному сайті: <https://cutt.ly/o83HJvT>. Під час зустрічі зі здобувачами Біюн Є.В., Тарасенко Д.С. та Гіззатулін О.С. продемонстрували обізнаність процедурами їх залучення до перегляду ОП і надали рекомендації щодо збільшення кількості лабораторних і практичних занять під час громадського обговорення ОП у 2023 р. (<https://cutt.ly/983Lxad>). Під час спілкування з представниками студентського самоврядування ЕГ переконала у тому, що процес залучення здобувачів до покращення якості ОП має системний характер, а не тільки за ОП, яка акредитується. Так, студентський актив Педоряка В., Брашован Д., Колісник О. і Бобровський М. зазначили, що представники студентського самоврядування залучаються до обговорення організації освітнього процесу, внесення змін до ОП, участі у заходах щодо забезпечення якості вищої освіти на рівні університету, а також поділились власним досвідом надання рекомендацій ОП та їх врахування ПДАУ.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

До процесу періодичного перегляду ОП роботодавці залучаються безпосередньо шляхом участі у розробленні ОП у складі робочої групи, до якої у 2022 р. був залучений Проценко О., начальник структурного підрозділу ТОВ «ПрайдАвто»; засіданнях кафедри Агроінженерії та автомобільного транспорту (вкладка «Взаємодія зі стейкхолдерами»: <https://cutt.ly/j88iH9X>); рецензування ОП, яке у 2022 р. відбувалось із залученням як професіоналів-практиків Блика О., технічного радника ТОВ «Агрістар», Яковенка С., керівника Полтавського підприємства ТОВ «ЕРІДОН ТЕХ», так і представників академічної спільноти Інституту механіки та автоматизації агропромислового виробництва НААНУ Мироненка В. Г., Луцького національного технічного університету Дідуха В.Ф.; робочих зустрічей з гарантом ОП та керівництвом факультету, про які ЕГ розповіли зовнішні стейкхолдери під час акредитаційної експертизи. Узагальнені пропозиції та зауваження стейкхолдерів до ОП у 2022 р. розміщені на сайті ПДАУ (<https://cutt.ly/S891Vp6>) та враховані наступним чином: у ОП придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання змінено відповідно до Державного класифікатора професій України, збільшено на 1,5 кредити ЄКТС обсяг ОК «Сучасні засоби механізації сільськогосподарського виробництва», розширено наповнення ОК з охорони праці, включено тему: «Технології використання робототехніки в сільськогосподарському виробництві» в ОК «Технології сільськогосподарського виробництва», тему: «Сучасні наукові розробки Національної академії аграрних наук України» в ОК «Сучасні засоби механізації сільськогосподарського виробництва», в ОП додано ОК «Методологія та організація наукових досліджень» та «Методика викладання технічних дисциплін». Під час зустрічі із зовнішніми стейкхолдерами ЕГ переконала, що здобувачі ОП забезпечені базами проходження виробничої і переддипломної практик, роботодавці зацікавлені у формуванні тематики кваліфікаційних робіт, беруть участь у семінарах та круглих столах, організованих ПДАУ. Порядок проведення та організації опитування учасників освітнього процесу та зовнішніх стейкхолдерів (<https://cutt.ly/h83vIqd>) урегульовує процедури збирання та врахування пропозицій роботодавців при розробці та перегляді ОП, однією з яких є анкетування (<https://bit.ly/3HPzPYS>).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Процедури збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП у ПДАУ забезпечуються Відділом сприяння працевлаштуванню студентів та випускників (<https://bit.ly/3vvSaTR>). Напрямками діяльності відділу є допомога у плануванні професійної кар'єри, у складанні резюме, проведення тренінгів, сприяння працевлаштуванню організація та проведення заходів з презентацій підприємств, наприклад, Ярмарка вакансій, допомога у складанні резюме та проходження співбесіди, створення банку вакансій. Експертна група рекомендує оновити у 2023 р. інформацію у вкладці «Банк вакансій» (<https://cutt.ly/W88s7xR>) та додати активне посилання на Положення про відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників ПДАУ. На сторінці кафедри агроінженерії та автомобільного транспорту (<https://bit.ly/3GcSE6w>) у вкладці «Випускники» наявна інформація про кар'єру випускників. Також у ЗВО здійснюється моніторинг працевлаштування випускників, одним із видів якого є анкетування випускників (<https://cutt.ly/X88d91S>). Під час відкритої зустрічі та спілкування з роботодавцями ЕГ переконатась у тому, що ПДАУ не тільки відслідковує кар'єрний шлях випускників, а й активно співпрацює з ними з метою покращення якості освітнього процесу.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час акредитаційної експертизи керівник навчально-наукового центру забезпечення освітньої діяльності і якості освіти Шульга Л.В. і керівник відділу моніторингу та забезпечення якості освіти Лавріненко І.В. підтвердили дотримання принципів і процедур системою забезпечення якості ПДАУ, яка згідно локальних нормативних документів «здійснює моніторинг та періодичний перегляд ОП, проводить оцінювання здобувачів, науково-педагогічних працівників та регулярно оприлюднює їх результати; забезпечує підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, слідкує за наявністю необхідних ресурсів для організації освітнього процесу; покращує інформаційні системи для ефективного управління освітнім процесом; забезпечує публічність інформації і дотримання академічної доброчесності в ПДАУ». Також фахівці поінформували ЕГ про те, що ПДАУ усуває недоліки системно, наприклад, наявність окремих елементів системи внутрішнього забезпечення якості була недостатньою, тому проведено узгодженість усіх складових через розробку рівнів системи внутрішнього забезпечення якості (здобувачі – кафедра – факультет – загальноуніверситетський – органи загального управління, окремо зовнішні стейкхолдери). Представники системи забезпечення якості здійснили також аналіз формування змісту ОП для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з урахуванням вимог стандартів вищої освіти (<https://bit.ly/3G32tUs>). За результатами моніторингу шляхом анкетування (<https://cutt.ly/T84KZcs>) система забезпечення якості ПДАУ надала рекомендації щодо покращення ОП: НПП більш активно брати участь у програмах академічної мобільності та міжнародних проєктах, публікувати наукові роботи у виданнях з баз Scopus і Web of Science, постійно оновлювати ОК з урахуванням сучасних практик і активніше наповнювати Moodle, заздалегідь планувати круглі столи зі стейкхолдерами. Під час аналізу відомостей про самооцінювання, зустрічі з гарантом Горбенко О.В., НПП та представниками систем забезпечення якості ЕГ ознайомилась із позитивними практиками, які були здійснені задля усунення недоліків в ОП: налагоджено контакти з вітчизняними та закордонними ЗВО, науковими установами, провідними підприємствами галузі (<https://cutt.ly/v84BjgM>); оновлено силабуси ОК (<https://cutt.ly/S84BOrd>); взято участь у міжнародних стажуваннях (<https://bit.ly/3ieVFvp>), активізовано міжнародну співпрацю (<https://bit.ly/3jFhbcF>), у зарубіжних виданнях збільшено перелік публікацій НПП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Згідно з відомостями про самооцінювання ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти введена в дію вперше 26.04.2017 р., а у 2018 р. акредитована Міністерством освіти і науки України (наказ №1224 від 12.11.2018 р.). За результатами акредитаційної експертизи 2018 р. у ОП впроваджено інноваційні технології навчання в освітній процес; оновлено матеріально-технічну базу; покращено організацію самостійної роботи здобувачів та їх залучення до науково-дослідної роботи; розширено наукову тематику кафедри та географію співпраці з науково-дослідними організаціями і підприємствами задля проходження практик. Вищезазначене було підтверджено під час зустрічі з гарантом та НПП ОП. ЕГ також ознайомилась з акредитаційними справами інших ОП різних рівнів (<https://cutt.ly/K87hgoa>), які реалізуються в ПДАУ, та дійшла висновків, що всі ОП успішно отримали акредитацію відповідно до процедур НАЗЯВО. Під час спілкування з адміністративним персоналом було зазначено, що висновки та рекомендації ЕГ і ГЕР враховані, складено на рівні університету План заходів щодо покращення якості освіти (<https://bit.ly/3CeXuiw>).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Локальна нормативна база сприяє формуванню культури якості серед академічної спільноти ПДАУ (<https://cutt.ly/i87jfb3>), під час акредитаційної експертизи учасники зустрічей показали високий рівень знання своїх прав та обов'язків, направлених на розвиток ОП: представники студентського самоврядування та здобувачі 1 року навчання поінформували про залучення їх до колегіальних органів, які впливають на внутрішню систему якості освіти, надання пропозицій щодо покращення змісту ОП під час її розробки та перегляду шляхом опитувань; гарант та НПП зазначили, що впливають на якість освіти, починаючи від розробки та перегляду ОП до здійснення контролю результатів навчання; представники ВМЗЯО ПДАУ підкреслили, що відповідають за розробку рекомендацій та надають консультаційний супровід щодо покращення якості вищої освіти в університеті; керівництво та менеджмент зауважили про роль у формуванні політики якості вищої освіти, затверджуючи відповідні положення. Керівник відділу моніторингу та забезпечення якості освіти Лаврінченко І.В. під час зустрічі детально описала процедури періодичного перегляду та оновлення ОП, які уможливають безпосередню участь усіх учасників освітнього процесу ПДАУ. Керівник навчально-наукового центру ЗОДЯО Шульгою Л.В., яка опираючись на Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://bit.ly/3WHPNt6>), поінформувала ЕГ про чіткий розподіл відповідальності між структурними підрозділами ПДАУ шляхом функціонування системи внутрішньої якості освіти на таких рівнях: перший – здобувачі вищої освіти, другий – кафедральний (науково-педагогічні працівники, гаранті освітніх програм, члени груп із розроблення освітніх програм, груп забезпечення освітніх програм), третій – факультет (декани факультетів, їхні заступники, голови науково-методичних рад спеціальностей, органи студентського самоврядування, вчені ради факультетів), четвертий – загальноуніверситетський рівень (ректорат, відділ моніторингу та якості освіти, інші структурні підрозділи, радничі органи, органи студентського самоврядування, залучені до системи внутрішнього забезпечення якості), п'ятий – органи загального управління (ректор, вчена рада Університету, Наглядова рада), окремим рівнем є зовнішні стейкхолдери.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ПДАУ послідовно дотримується визначених ним процедур і політик розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП (<https://cutt.ly/i87vvog>). До процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості залучені роботодавці, здобувачі вищої освіти як безпосередньо, так і через органи студентського самоврядування, що підтверджено під час акредитаційної експертизи. Відділом сприяння працевлаштуванню студентів та випускників забезпечується збір, аналіз та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності завдяки злагодженій роботі навчально-наукового центру забезпечення освітньої діяльності та якості освіти ПДАУ. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, отримані шляхом акредитації ОП у 2018 р., були враховані під час її перегляду, у ПДАУ успішно акредитовано близько 17 ОП різних рівнів. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою шляхом різнорівневого функціонування системи внутрішньої якості освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Експертна група рекомендує оновити у 2023 р. інформацію у вкладці «Банк вакансій» (<https://cutt.ly/W88s7xR>) та додати активне посилання на Положення про відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників ПДАУ.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 8.1, 8.2, 8.3, 8.5, 8.6 і 8.7. Наявні рекомендації ЕГ за підкритерієм 8.4 (оновити інформацію стосовно актуальних вакансій, додати активне посилання, яке стосується відділу сприяння працевлаштуванню студентів і випускників). Виходячи з аналізу підтверджуючих фактів, наданих інформації, питомої ваги окремих підкритеріїв у генеруванні підсумкової оцінки, встановлена загалом відповідність ОП Критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Нормативно-правова база ПДАУ (Положення про організацію освітнього процесу, Статут ПДАУ, Колективний договір та інші), розміщена на офіційному сайті, чітко і зрозуміло регулює права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Під час акредитаційної експертизи зовнішні та внутрішні стейкхолдери підтвердили легкодоступність цих правил і процедур, а також навели приклади їх застосування. У ПДАУ за забезпечення прав у сфері освіти і попередження їх порушення відповідає омбудсмен учасників освітнього процесу, діяльність якого регламентується Положенням про омбудсмена учасників освітнього процесу ПДАУ (<https://cutt.ly/C87Wtxh>). Під час зустрічі омбудсмен Помаз О.М. поінформував ЕГ про проведені заходи (<https://cutt.ly/p87WWvF>) та плани робіт його служби (<https://cutt.ly/287WYBZ>), які сприяють розвитку правової культури, побудованої на принципах незалежності, справедливості, відповідальності, відкритості, об'єктивності та доступності. Інформація про освітній процес та реалізацію ОП у достатній кількості оприлюднена на офіційному сайті ПДАУ (<https://bit.ly/3WxTvFL>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Для громадського обговорення ПДАУ оприлюднює не пізніше як за 1 місяць до розгляду освітньої програми її проект та змін до нього на офіційному сайті у вкладці «Освіта – Проекти для обговорення» за посиланням: <https://cutt.ly/E87EJKx>. За результатами пропозицій та зауважень стейкхолдерів ПДАУ формує зведену таблицю, під час перегляду ОПП у 2022 році на сайті університету розміщена відповідна таблиця (<https://cutt.ly/u87EGLB>). Таблиця пропозицій після закінчення громадського обговорення ОПП у 2023 році на сайті відсутня (<https://www.pdau.edu.ua/content/proyekty-osvitnih-program-dlya-obgovorennnya-na-2023-rik>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформацію про ОП розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті ПДАУ у вкладці «Освіта – Освітні програми» за посиланням: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/10019/208aimagistr2022.pdf> Силабуси обов'язкових освітніх компонент ОП розміщені на платформі АСУ, Moodle, а також на сайті ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/obov'yazkovi-navchalni-dyscypliny-opp-tehnologiyi-i-zasoby-mehanizaciyi-silskogospodarskogo-2>. Інформація про вибіркові дисципліни знаходиться у вкладці «Освіта – Вибір навчальних дисциплін» за посиланням: <https://www.pdau.edu.ua/content/vybir-navchalnyh-dyscyplin>. Під час інтерв'ювання здобувачі вищої освіти і представники студентського самоврядування повідомили про те, що інформація, що оприлюднюється, є доступною для розуміння, а її обсяг – достатнім, ПДАУ застосовує різні технологічні рішення та інформаційні платформи для покращення освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ПДАУ визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них на офіційному сайті та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми, що було підтверджено під час зустрічей з різними фокус-групами. До освітнього процесу в університеті залучений омбудсмен учасників освітнього процесу, який забезпечує права у сфері освіти і попереджує їх порушення. ПДАУ вчасно оприлюднює Проект для обговорень ОП. Веб-сайті університету інформативний та зрозумілий учасникам освітнього процесу, на ньому розміщена ОП, силабуси обов'язкових та вибіркових компонент тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Експертна група рекомендує розмістити на сайті ПДАУ зведену таблицю за результатами громадського обговорення ОПП у 2023 році, щоб стейкхолдери мали можливість надати додаткові пропозиції та зауваження до ОПП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОПП «Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 9.1 і 9.3. Наявна рекомендація ЕГ за підкритерієм 9.2 (розмістити зведену таблицю за результатами громадського обговорення у 2023 р.). Виходячи з аналізу підтверджуючих фактів, наданій інформації, питомої ваги окремих підкритеріїв у генеруванні підсумкової оцінки, встановлена загалом відповідність ОП Критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Войтік Андрій Володимирович

Члени експертної групи

Кириченко Роман Васильович

Стеценко Ірина Ігорівна